

Els arguments en favor del sufragi universal únic, aduïts pels Senyors Carner, Hurtado y Rodés han quedat fins ara sense réplica.

La defensa del vot corporatiu feta per en Cambó, se reduí a una exposició doctrinal de las sevas preferencias.

Pero á despit de aquesta divergencia de criteri en un assumpte lliure, ab els debats del Congrés ha quedat més ferma, més rebuda que may la *Solidaritat Catalana*. Y aixó es lo important.

Practicament s'ha demostrat una vegada més la indestructibilitat del moviment solidari y la potencia avassalladora de la política catalana.

Els lliberals que, pérfidament, tractavan de dividir el bloc de la Solidaritat, n'han sortit durament escarmentats. Ab una habilitat genial, en Cambó lográ arrancar de 'n Moret, la més solemne desautorisació de las declaracions fetas en el Senat pels momificats Montero Ríos y López Dominguez, subsegüents al discurs de 'n Sol y Oriega. Ens volian dividir y son ells els que han quedat destrossats, fets á micas.

La política solidaria, completament desinteressada, política que no mira á la possessió del poder, sino á la reconstitució del país, y á la purificació de las costums, produheix efectes de disolvent en els vells partits de la monarquia.

A tal extrem s'ha arribat ja, que tots els cap-pares oligàrquics senten la seva impotencia, donantse per perduts, si no poden contar ab la benevolencia de Catalunya, unida com un sol home ara mes que may y tan digna y legitimament representada en el Parlament.

Coneixen que aquesta renaixensa del esperit públich anirà trascendent á las demés regions epanyolas, y al fersé càrrech de que prompte no 'ls han de valer sas velles y des-acreditadas manyas, casi 's donan per la pell, y comensan á fersé fástich á sí matei- vos.

¡Catalunya y avant! P. K.

Croniquejant

UNA EFEMÉRIDE

Tal dia com ahir feu anys quants ne feu?... Trenta cinch ó quaranta, que sé jo, que se celebrava á Barcelona la festa del Sant del Avi. L'Avi popular no

FANTASIA DE CARNAVAL

—Es tan hermosa... tan final... El noy enredaire:—Més al bulto... més al bulto. (Dib. de SMITH)

era llavors com ho es avuy un elefant; sino una personalitat gloriosa, un héroe de la Patria y de la Llibertat, el hijo del carretero de Grandátula, el vencedor de Luchana, el retirado de Logroño (llavors tots aquets ponderatfus se deyan en castellá) el Cincinnati español: D. Baldomero Espartero.

¡Si n'havia tingut de adoradors aquest idol de las multitudes lliberals! No 'ls diré sino una cosa: tots els que 's diuhen *Baldomero* son fills ó néts d'entusiastas esparteristas.

A l'any 40, tot just terminada la guerra civil, el *Duque de la Victoria*, feu el trán-sit de Martorell á Barcelona, entre una doble y atapahida filera de generació que delirant l'acclamava. Sis horas de gent ventlo passar. Montava un briós caball y á la vista de la ciutat, el poble no pogué contenirse, y sense deixar-lo desmontar, caball y ell, tots dos de una pessa, foren entrats en triomf á Barcelona sobre las espallas dels seus idolatras.

Dos anys després y essent Espartero regent del regne, els barcelonins en revolta, amichs ja llavors de fer las cosas pel seu compte, comensaren á enderrocar la odiada Ciutadela. Aquesta broma, á D. Baldomero l'irritá, 'l tragué de quici, y jurant reconstruhir lo enderrocat *con los huesos de los catalanes*, volá á Barcelona y de bonas á primeras obsequiá á la ciutat ab un bombeig en tota regla.

Perdó ab aixó de moment molts simpatias; pero encar li quedavan partidaris en gran número, gent apassionada, de aquella pera la qual primer es el partit que tot, posehida de una afecció incondicional y á *proba de bomba*.

Be hó havían de veure que D. Baldomero, tan afortunat en las empresas de la guerra, no servia pera la política; pero no volían confesarho. Ni la primera vegada que ocupá 'l poder, del 40 al 43; ni la segona, del 54 al 56, sapigué donar cap mostra de tino y de previsió; qualsevol li feya la trabeteta, y á lo millor, quan li pujava la mosca al nas, se retirava á Logroño, ahont vivia tranquilament ab la seva senyora cuidant á las gallinas.

Lo qual el feya caure sobre tou, puig deyan els esparteristas:— Es un bon home, víctima de las perfidias reaccionarias. — Y l'estimavan cada día mes.

Per aixó 'l 27 de febrer celebravan tots els anys ab una gran festa la diada del seu Sant. El día del Sant del Avi ¡borrangos!

Al matí s'embadallan ab la lectura del article encomiástich de 'n Jaume Rafecas cada any igual, y sempre igualment admirat. ¿Volen saber qui era en Rafecas? Jo 'l tinguí de company en una Junta de Beneficencia, quan vels 'hi aquí que un día per un punt presentá la dimissió. Me vaig comprometre á ferli retirar. — No ho lograrás pas — me deyan els companys. — Es molt tossut.

Tossut, tartamut y curt de vista, tot aixó era; y no obstant vaig sortirme ab la meva, no sense costarme molt. Allá, en la seva botiga de baster del Portal nou, envoltats de collars, sellas y tirants y respirant la forta olor de cuyro, tingerem l'entrevista. Quan ja d'esconfiava de reduhirlo, se 'm vá ocorre parlarli d'Espartero, de la seva abnegació, de la seva grandesa d'ànima, y vegí que dos llágrimas, perlejant en els seus ulls, li enterboliren els lents. Desde aquell instant vá ser meu; á la Junta torná, y en ella morí cumplint sempre 'ls seus debers benéfichs ab una exemplar delicadesa.

Per l'estil d'en Rafecas eran la majoria del esparteristas: homes de cor y honrats, optimistas y aficionats als ápats.

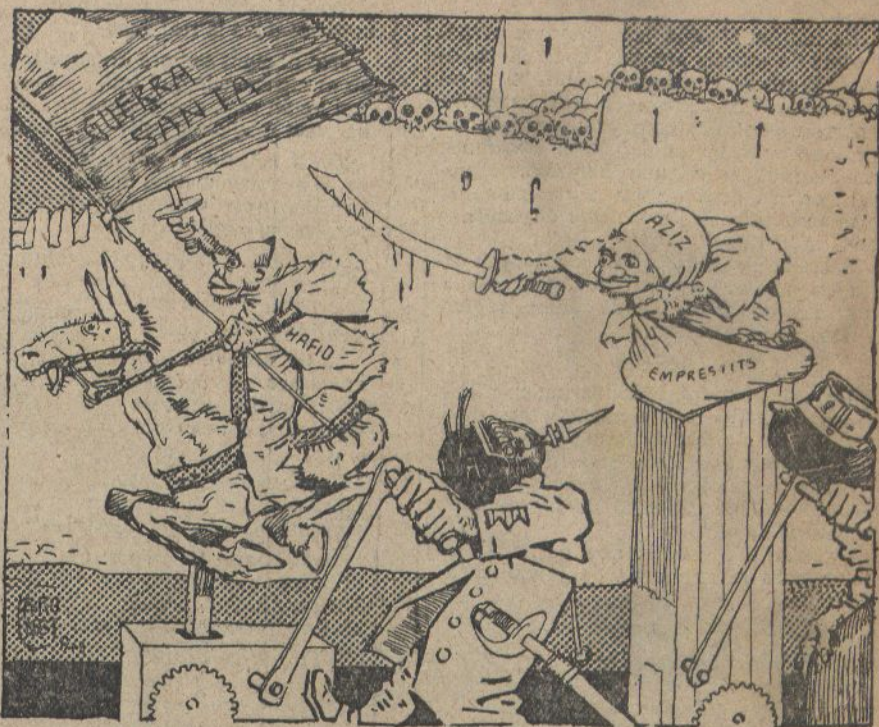
El día del Sant del Avi n'feyan un de primera, y als acorts del himne de Luchana, endrapavan com sí tinguessin la gana un any encarrerida.

«Moriré con la espada en la mano, moriré con la espada en la mano, moriré con la espada en la mano, defendiendo la Constitución.»

deya'l himne, y ells el practicavan manejant ab heroica intrepidesa, ja que no l'espasa, el ganivet y la forquilla. ¡Y aquells brindis rimbombants qu'espervan quan estavan tips! ¡Y aquel's telegramas de felicitació que dirigian al idiota!

Enrojolats d'entusiasme y de plenitut estomacal, y després de haver repartit una bona almoyna á s pobres, anavan á exhibirse en la funció del Liceo, vestits de gala 'ls que tenian uniforme de miliciano. Y allá també vinga aclamar al Avi, y fer tocar

TITELLAS MARROQUINS

Mentres tinguin la maneta pel mánech el dos enmascarats, hi há funció per temps. (Dib. de BRUNET)

himnes patriotichs, que 'ls engrescavan mes, pero molt mes que l'ópera.

¡Quín contrast entre la desinteressada expansió de aquella bona gent, y la concupiscencia dels polítichs práctichs, que desde 'l punt en que triomfá la Revolució de setembre, s'olvidaren per complet del héroe de Luchana pera llansarse afamats sobre las talladas del pressupost!

Vacant el trono d'Espanya, 'ls esparteristas acaronavan l'idea de fer rey á Espartero.

— ¡Es 'l home més honrat de la nació! — exclamavan.

Per cert qu'en Carlos Altadill, el gandul, empipat de sentir ponderar á cada moment l'honoradés de D. Baldomero, digué un día:

— Donchs si tant honrat es, no 'l feu rey: feulo caixer.

L'esparterisme aná esvahintse poch á poch, y ab la mort del idol, s'acabá l'idolatría.

Ja avuy no 'n corren de homes que arrastrin á las multitudes, y casi mes val aixis. Veritat que tampoch n'hi há que puguin ostentar la gloriosa historia militar y el civisme de D. Baldomero. Sols de quan en quan apareix un que altre aspirant á la adoració popular, que á las primeras de cambi deixan veure la bastardia dels seus propósitos.

Y aquets Barnums de la política solen acabar sempre desastrosament.

P. DEL O.

LA FUGIDA DE 'N LERROUX

A la primera notícia que fou comunicada secreament á n'en Lerroux de que 'l Tribunal Suprém havia confirmat la sentencia condemnatoria dicia 'a per l'Audiencia de Barcelona, el director de *El Progreso*, fugí á Fransa en automóvil.

Sentim que siga una causa de impremta, la que haja obligat al perturbador de Barcelona, á abandonar el camp de las sevas empresas y aventuras, quan tants y tants altres motius existeixen, de un caràter menos honorable, que haurian produhit els mateixos resultats.

Hi ha qui suposa que n'en Lerroux aprofitará 'l periodo de calma que li imposi la seva situació d'expatriat, pera donar comptes clars de la seva gestió com á President de la *Fraterni al Republicana* del carrer de Cortés, empresari de la *Casa del Pueblo* del carrer de Aragón y receptor del 28.000 duros dels republicans de l'Argentina.

LA CAIGUDA DEL OSMA

En Maura s'ha després del seu ministre de Hisenda, qui asseguran que s'ha separat del ministeri per motius de salut. ¡Malalt l'Osma! ¿Y donchs com estará 'l país que sofreix las conseqüencias dels seus plans financiers? Perque la veritat es, que fora dels *trustos* y *monopolis* que tant li deuen al Osma, y que s'están arrodonint, els restants epanyols, ab la carestia dels aliments y l'agobio del nous impostos, vivim casi per miracle.

L'Osma pot retirarse tranquilament, pera contemplar desde lluny la seva obra, y embutzarse la suculenta cessantia, que por su clasificación le corresponde. Per lo bé que ho ha fet, se 'l ha guanyada.

CONTINUA LA RATXA TRÁGICA

Dilluns un'altra bomba al carrer de Cortés, ab els corresponents destrossos y tres ferits.

UN ENTABANAT

— Ja ho sé que 'ns ensarrona; pero té una llàbia!... (Dib. de SMITH)